

Družba GEOPLIN d.o.o. Ljubljana, Družba za trgovanje in transport zemeljskega plina, Cesta Ljubljanske brigade 11, 1000 Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: **Družba**) kot stranka v postopku ugotavljanja kršitve 9. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur.l. RS, št. 36/2008 in nasl.; v nadaljnjem besedilu: **ZPOmK-1**) in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C 115, z dne 9. maja 2008; v nadaljnjem besedilu: **PDEU**) na podlagi določb 39. člena ZPOmK-1 Javni agenciji za varstvo konkurence Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: **Agencija**) predlaga naslednje

z a v e z e

- i) Družba se zaveže, da z industrijskimi odjemalci ne bo sklepala novih pogodb z dobo trajanja daljšo od 3 let;**
- ii) Družba v nove pogodbe z industrijskimi odjemalci, ki bodo sklenjene po letu 2014, ne bo vključevala določb, ki bi omejevale industrijske odjemalce pri nadaljnji uporabi (razpolaganju) dobavljenega plina;**
- iii) Družba v nove pogodbe z industrijskimi odjemalci, ki bodo sklenjene po letu 2014, ne bo vključevala določb o ekskluziviteti niti glede plina niti glede ostalih energentov;**
- iv) V dolgoročnih pogodbah z industrijskimi odjemalci bosta pogodbeni stranki dogovorili odjem minimalnih letnih količin po mesecih s postopnim zniževanjem po sledečem terminskem načrtu:**
 - v letu 2015 v višini 65 odstotkov pogodbenih količin zemeljskega plina kot so dogovorjene v veljavni pogodbi,**
 - v letu 2016 v višini 60 odstotkov pogodbenih količin zemeljskega plina,**
 - v letu 2017 (in potem tudi v vseh ostalih letih za čas trajanja teh zavez) v višini 55 odstotkov pogodbenih količin zemeljskega plina;**
- v) V pogodbah z industrijskimi odjemalci bo letna višina fiksne dela cene za storitev (qk) za vsako leto določena na podlagi napovedanega najvišjega dnevnega odjema in dejansko prevzetih količin;**
- vi) V novih pogodbah z industrijskimi odjemalci bo opredeljen model fleksibilnosti, ki ga mora Družba sprejeti v letu 2014 in je podvržen potrditvi s strani Agencije, v skladu s katerim bo odjemalec imel v primeru odstopanja minimalnih letnih pogodbenih količin za več kot 15 odstotkov sledeče možnosti:**
 - V primeru manjšega prevzema količin do 15 odstotkov bo odjemalec lahko:**
 - to količino plina prodal sam naprej na trgu ali pa**
 - bo na njegovo izrecno zahtevo Družba te količine odkupila po vnaprej dogovorjenemu odkupnemu modelu;**
 - V primeru potrebe odjemalca po večji količini plina od pogodbeno napovedane (t.j. do 15 odstotkov nad pogodbeno napovedanimi količinami) bo Družba po izrecnem naročilu odjemalca te količine na**

podlagi obligacije prizadevanja poizkušala zagotoviti po konkurenčni ceni oz. najugodnejši možni ceni;

- vii) V vseh pogodbah z industrijskimi odjemalci, veljavnih v času sprejema teh zavez, bo Družba na podlagi obligacije prizadevanja poizkušala doseči spremembe pogodbenih določb, da bodo skladne s temi zavezami s sklenitvijo ustreznih aneksov k dobavnim pogodbam;**
- viii) Vse pogodbe z industrijskimi odjemalci veljavne v času sprejema zavez ostanejo v veljavi z zgoraj navedenimi spremembami ne glede na njihov čas trajanja;**
- ix) Družba v odnosu do industrijskih odjemalcev zemeljskega plina v letu 2014 oziroma od izdaje odločbe o zvezah ne bo uveljavljala pogodbenih pravic iz takrat obstoječih pogodbenih razmerij iz naslova neprevzetih količin ali zmanjšanja qk, ki bi bile v nasprotju s temi zavezami;**
- x) Družba se zavezuje, da bo o izvajanju zavez promptno poročala Agenciji, s tem, da bo periodično poročala na obrazcu, dogovorjenem med Družbo in Agencijo (za vsako preteklo poslovno leto do 31. januarja, v tekočem poslovnem letu pa bo to storila do 31. julija);**
- xi) Družba se tem zavezam podreja za naslednjih pet let.**

O b r a z l o ž i t e v

Agencija je s sklepom opr. št. 306-43/2012-11 z dne 17.7.2013 (v nadaljnjem besedilu: **Sklep o uvedbi postopka**) zoper Družbo začela postopek ugotavljanja kršitev 9. člena ZPOMK-1 in 102. člena PDEU. Agencija je proti Družbi začela postopek ugotavljanja kršitev, ker naj bi Družba kršila pravo varstva konkurence z domnevnim zlorabljanjem domnevnega prevladujočega položaja na trgu dobave zemeljskega plina industrijskim odjemalcem s prenosnega omrežja v Republiki Sloveniji in posledično na znatnem delu notranjega trga Evropske unije s tem, da je (i) s svojimi odjemalci sklepala dolgoročne pogodbe (z ročnostjo najmanj 5 oziroma 10 let), v katerih so vnaprej določene minimalne količine prevzetega zemeljskega plina in nominirane vse količine za celotno obdobje veljavnosti pogodbe ter izključena možnost sprememb nominiranih količin zemeljskega plina, tudi v primeru opravičljivih razlogov, (ii) domnevno zaračunavala neprevzete količine zemeljskega plina v razliki do minimalnih količin ter zaračunavala penale v obliki 15 odstotkov višjih minimalnih količin, v primeru, da odjemalci niso sprejeli ekskluzivnosti za dobavo vseh potrebnih energentov podjetja, (iii) ponujala dodatne enkratne popuste, ki pa naj bi jih vezala na sklenitev nove pogodbe o dobavi zemeljskega plina, s čimer naj bi odjemalci utrpeli veliko škodo v obliki drugih najvišjih cen zemeljskega plina v Evropi, odvzemom možnosti izbire dobavitelja zemeljskega plina na trgu in zmanjšanjem konkurenčnosti na njihovih prodajnih trgih, ki naj bi bila zmanjšana zaradi veliko višjih stroškov energetske oskrbe.

Družba meni, da je njeno ravnanje v postopkih sklepanja dolgoročnih pogodb z

industrijskimi odjemalci v celoti skladno z veljavnimi predpisi. Družba poudarja, da je na trgu vedno ravnala zakonito v okviru vseh zakonskih in dejanskih omejitev ter da tudi morebitne tržne moči (za katero sicer ocenjuje, da je nikoli ni imela) nikoli ni zlorabila ali zlorabljala. Zaradi tega je očitek kršitve pravil konkurence za Družbo v celoti neutemeljen.

Družba se pri svoji utemeljitvi primernosti predlaganih zavez v celoti sklicuje na Mnenje o utemeljenosti osnutka predloga zavez, ki naj bi jih družba Geoplin, d.d. ponudila AVK (v nadaljnjem besedilu: **Mnenje**), ki ga je pripravil prof. dr. Peter Grilc in je priloženo predmetni vlogi kot njen sestavni del. V Mnenju je primernost predlaganih zavez s strani Družbe utemeljena preko analize zavez, ki so bile sprejete v vsebinsko primerljivi zadevi Distrigaz.¹ V nadaljevanju v podkrepitev utemeljenosti predlaganih zavez Družba povzema bistvene ugotovitve priloženega Mnenja.

Vse predlagane zaveze skupaj in tudi vsaka zase po oceni Družbe odpravljajo skrbi, na katere je Agencija opozorila. Kolikor je Družba lahko razbrala se očitki Agencije osredotočajo na poslovanje Družbe z industrijskimi odjemalci. Družba zato v predlogu zavez podaja predlog za prilagoditev pogodbenih določb v pogodbah o dobavi z industrijskimi odjemalci. Primarno predlog zavez temelji na zavezi za omejitev najdaljšega trajanja pogodb o dobavi. Predlagana zaveza, s katero bo Družba maksimalno trajanje pogodb z industrijskimi odjemalci omejila na dobo 3 let, bo odpravila vse morebitne pomisleke Agencije o neskladnosti takšne pogodbene ureditve s pravili varstva konkurence, ki izvirajo iz naslova dolgoročnosti pogodbenih razmerij, posledično pa tudi vseh drugih domnevno spornih pogodbenih ureditev. Kakor potrjuje tej vlogi priloženo Mnenje je takšna zaveza primerna, kar potrjuje tudi ocena Evropske komisije, ki maksimalno trajanje pogodb z industrijskimi odjemalci in ponudniki električne energije omejuje na obdobje 5 let (torej je doba veljavnosti pogodb v trajanju treh let več kot sprejemljiva tudi z vidika politike varstva konkurence na evropski ravni). Podobno velja tudi za zaveze v zvezi s tem, da dobavne pogodbe ne bodo vključevale preprodajnih omejitev v zvezi z uporabo. Učinek slednjih zavez naj bi omejil morebitno stopnjo izključevanja ali zapiranja strank na tolikšno mero, kot jo je dosegel Distrigaz, kar mu je glede na gibanje njegovega tržnega deleža priznala tudi Evropska komisija. V skladu s predlaganimi zavezami, bosta pogodbeni stranki v dolgoročnih pogodbah z industrijskimi odjemalci dogovorili odjem minimalnih letnih količin po mesecih s postopnim zniževanjem po natančno določenem terminskem načrtu, kar je prav tako poglobitveni element zavez, ki je v konkretnem primeru določen na primeren način. Letna višina fiksnega dela cene za storitev pogodbenega dnevnega odjema bo letno določena na podlagi napovedanega najvišjega dnevnega odjema in dejansko prevzetih količin.

Družba je v okviru navedenih omejitev sledila načelu sorazmernosti z zagotovitvijo določene fleksibilnosti, in sicer mora Družba v letu 2014 sprejeti model fleksibilnosti, ki bo opredeljen v novih pogodbah z industrijskimi odjemalci in s katerim so določene možnosti odjemalcev v primeru odstopanja minimalnih letnih pogodbenih količin za več kot 15 odstotkov. Takšni ureditvi ni nasprotovala niti Evropska komisija v zadevi Distrigaz.

¹ Commission Decision of 11.10.2007 relating to a proceeding pursuant to Article 82 of the EC Treaty (Case COMP/B-1/37966 . Distrigaz).

Skladno s klavzulo *best efforts* (obligacija prizadevanja) bo Družba s sklenitvijo ustreznih aneksov poizkušala doseči spremembe pogodbenih določb v vseh dobavnih pogodbah z industrijskimi odjemalci, veljavnih v času sprejema teh zavez, tako da bodo z le-temi skladne. Kot izhaja iz mnenja prof. dr. Grilca je tovrsten standard utemeljen in v skladu z manevrskim prostorom, ki ga ima Družba. Zavezana je namreč proti svojim dobaviteljem in zaradi obveznosti spoštovanja pogodbe ni v stanju, da bi svojim odjemalcem jamčila, da bo dosegla rezultat.

Iz zgoraj navedenega in priloženega Mnenja izhaja, da prof. dr. Grilc s strani Družbe predlagane zaveze v celoti ocenjuje kot primerne.

Zaradi lažjega nadzora s strani Agencije se je Družba pripravljena vezati, da bo o izvajanju zavez promptly poročala Agenciji, tako da bo periodično poročala na obrazcu, dogovorjenem med Družbo in Agencijo, in sicer za vsako preteklo poslovno leto do 31. januarja, v tekočem poslovnem letu pa bo to storila do 31. julija. Družba Agenciji predlaga, da trajanje zavez omeji na čas petih let, ki predstavlja razumen čas za izkaz odprave dejanskega stanja, iz katerega naj bi izhajala verjetnost kršitev prava varstva konkurence.

Družba je pogoje zavez pripravljena tudi v bodoče usklajevati z Agencijo, predlaga pa, da Agencija predlagane zaveze sprejme z odločbo, saj po oceni Družbe zadostujejo za odpravo stanja, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 9. člena ZPOMK-1 in 102. člena PDEU.

Priloge:

- Mnenje o utemeljenosti osnutka predloga zavez, ki naj bi jih družba Geoplin, d.d. ponudila AVK, prof. dr. Peter Grilc, 16.5.2014

GEOPLIN d.o.o. Ljubljana

Ljubljana, 27.5.2014